

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
Er referens: U2018/04199/UH

Betänkandet Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78)

Arbetsgivarverket har anmodats yttra sig över rubricerat betänkande. Verket besvarar remisser med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv.

Allmänt

Arbetsgivarverket ser positivt på de olika åtgärder som utredningen föreslår för att stärka Sveriges attraktionskraft som kunskaps- och utbildningsnation. Det gäller bland annat uppdragen om utökad omvärldsbevakningen samt samordning av vissa myndigheter och skapande av en plattform för att understödja internationaliseringen inom högre utbildning och forskning.

Arbetsgivarverket vill särskilt lyfta fram att ett väl fungerade inflöde av utländska studenter och forskare m.m. i förlängningen är av stor vikt för kompetensförsörjningen, inte minst inom staten som är den sektor med högst andel anställda med eftergymnasial utbildning. För att kompetensförsörjningen ska fungera fullt ut i dessa situationer är det av lika stor vikt att de utländska studenterna efter studierna enkelt kan erhålla uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige. Det kan enligt Arbetsgivarverkets mening finnas anledning att, utöver utredningens förslag, se över och säkerställa att migrationslagstiftningen bidrar till att övergången från studier/forskarstudier till arbete blir så smidig som möjligt.

Arbetsgivarverket har i övrigt några detaljsynpunkter som redovisas i det följande.

3.6.2 En ökad närvaro i utlandet för svensk högre utbildning och forskning

Arbetsgivarverket har i sak inget att erinra mot förslagen om ökad närvaro i utlandet. När det gäller den föreslagna pilotverksamheten – som avses ligga hos en myndighet inom plattformen för internationaliseringen – vill Arbetsgivarverket tydligt lyfta fram att de tänkta lokalanställningarna behöver genomföras hos svenska beskickningar/utlandsmyndigheter. De utlandskontor som utredningen föreslår ska skapas med en annan huvudman än Regeringskansliet är vad Arbetsgivarverket kan bedöma direkt beroende av utlandsmyndigheterna för att kunna etablera och bedriva verksamhet utomlands. Det är utlandsmyndigheterna

som genom sin legala status har möjlighet att exempelvis anställa personal, teckna hyreskontrakt och öppna bankkonton i utlandet.

Arbetsgivarverket anser i övrigt, vilket togs upp i remissyttrandet över utredningens delbetänkande (SOU 2018:3), att rättsläget generellt sett behöver klargöras i fråga om myndigheternas legala status att etablera sig och bedriva verksamhet utomlands.

3.6.5 Kvalitetsförstärkning för svensklektorer i utlandet

I betänkandet föreslås en förbättring av villkor och höjda krav för svensklektorer utomlands. För att förbättra villkor och bidra till kvalitetsförstärkning vill utredningen öka kopplingen till svenska universitet och högskolor. Av utredningens förslag går det inte att utläsa om en anställning av svensklektorer fortsatt sker via utländskt lärosäte eller om det sker via ett svenskt universitet/lärosäte, för att sändas ut. Arbetsgivarverket instämmer i utredningens konstaterande att möjligheterna till utsändning respektive lokalanställning är beroende bland annat av bedömningen av individens stadigvarande hemvist (land) och arbetsgivarens legala status. Svenska lärosäten har som tidigare lyfts inte de juridiska befogenheterna att anställa personal lokalt utomlands. Möjligheterna att anställa är därmed direkt beroende bland annat av under vilka förutsättningar anställningen sker, anställande arbetsgivarens legala status och individens situation.

6 Migrationsrättsliga aspekter

Arbetsgivarverket ställer sig bakom den allmänna inriktningen i utredningens förslag om att göra uppehållstillståndshandlingen så snabb och smidig som möjligt med bibehållen rättssäkerhet och kvalitet. En del problematik som uppmärksammas synes som utredningen tar upp kunna lösas genom utvecklade rutiner och samarbeten mellan lärosätena och Migrationsverket.

Arbetsgivarverket har i övrigt ingen uppfattning om förslagen om certifiering av lärosäten för studieavsiktsbedömningar, men kan konstatera att det torde kräva att lärosäten tillförs ytterligare resurser, se vidare nedan under avsnitt 11 Konsekvensbeskrivning.

11 Konsekvensbeskrivning

Enligt utredningen bör olika åtgärder som föreslås finansieras inom ramen för befintliga anslag, bl.a. gäller det den utvecklade stipendieordningen. Enligt Arbetsgivarverkets uppfattning bör dock eftersträvas att de olika insatserna finansieras genom att extra medel tillförs berörda myndigheter samt lärosäten. Detta för att säkerställa att befintlig verksamhet inte påverkas genom de olika satsningar som föreslås.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Eva Liedström Adler. Vid den slutgiltiga handläggningen deltog enhetscheferna Lars Andréén och Åsa Krook, rådgivarna Dan Hultgren, Magnus Nilsson och Torbjörn Eklund, den senare föredragande.

Eva Liedström Adler

Torbjörn Eklund